

Miesto konania: **Základná škola Kanianka**

Názov podujatia: **Medzinárodný deň gramotnosti**

Počet zapojených tried/žiakov: 280

8. september 2017 je zaujímavým a veľmi dôležitým dňom. Je pripomienkou toho, aké dôležité je pre nás vedieť čítať, písať, počítať. Svet si ho pripomína od roku 1966. Detašované pracovisko Metodicko-pedagogického centra v Trenčíne v spolupráci s Trenčianskym samosprávnym krajom, školskými úradmi Trenčianskeho kraja a s podporou Štátnej školskej inšpekcie vyhlásilo na 8. september 2017 „Deň gramotnosti“. Keďže gramotnosť je vnímaná ako symbol vzdelania, tento rok sme sa rozhodli svojimi aktivitami k tomuto dňu pripojiť aj my.

A ako tento deň prebiehal v našej škole? Hodnotiť začneme spomienkami našich prváčikov:

„Bol to náš prvý školský piatok. Po týždni, kedy pre nás bolo všetko nové a zaujímavé, prišlo niečo ešte zaujímavejšie. Naše pani učiteľky pre nás pripravili putovanie z rozprávky do rozprávky. Najskôr sme s dedkom a babkou repku ťahali, počúvali, odpovedali, tvorili, do scény hercov vyberali, aj sme sa pogúľali a nasmiali. So psíčkom a mačičkou sme tortu piekli, pri tom sme tangramy riešili, strihali a lepili, pojašeným zvieratkám ich miesto v lese, na lúke a v rybníku ukázali. Takto sme celý deň rozprávkami blúdili a že pre život sme sa učili, sme ani netušili...“

Starší žiaci tiež príbehmi a bájkami žili, odpovede tvorili, úlohy zo života riešili a pri tabuľkách sa potili. Sporili, investovali, v anglickom jazyku si sily merali, aby sa vo svete nestratili. O tom, ako zodpovedne sa na všetkých pani učiteľky pripravili, a že vďaka nim všetky deti v našej škole skvelý deň prežili, môžete sa dozvedieť ďalej...

Aktivity Dňa gramotnosti

Hlavný kognitívny cieľ: Prostredníctvom aktivít realizovaných počas celého výchovno-vzdelávacieho procesu, zameraných na rozvoj čitateľskej, matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti, rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť.

Hlavný afektívny cieľ: Rozvíjať a kultivovať emocionalitu, motiváciu a hodnotový systém, tvorivosť a spôsobilosti riadiť seba, svoj život k pozitívnym cieľom.

Aktivity v triedach primárneho vzdelávania

1. ročník

Matematická gramotnosť

Edukačná aktivita: Hlavlom - tangram

VVC: Prostredníctvom manipulácie s hlavlomom rozvíjať tvorivosť, logické myslenie a priestorovú orientáciu, jemnú motoriku, kombinačné schopnosti, trpezlivosť, schopnosť spolupracovať, upevňovať matematické pojmy geometrických útvarov.

Priebeh aktivít:

- Prečítanie upraveného textu rozprávkového príbehu z knihy O psíčkovi a mačičke
- Aktívne počúvanie - vymenovanie zapamätaných objektov
- skladanie konkrétnych objektov a postavičiek z rozprávky pomocou tangramu, bez predlohy (pomocou predlohy)
- Tvorba objektov alebo postavičiek podľa fantázie, prezentovanie vlastnej tvorby, odôvodnenie výberu
- Tvorba kompozície určených objektov z tangramu v skupinách
- Hodnotenie, vyjadrenie vlastného názoru

Čitateľská gramotnosť

Edukačná aktivita: Dramatizácia

VVC: Aktívnym počúvaním, tvorivou dramatizáciou, tvorbou odpovedí, argumentáciou, rozvíjať komunikačné kompetencie.

Priebeh aktivít:

- Počúvanie príbehu
- Riadený rozhovor, argumentácia, vyjadrenie vlastného názoru
- Pojmy (prvý, posledný, väčší, menší, ...)
- Tvorivá dramatizácia

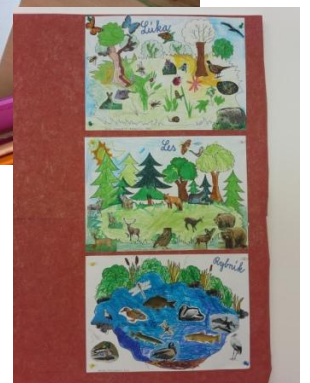
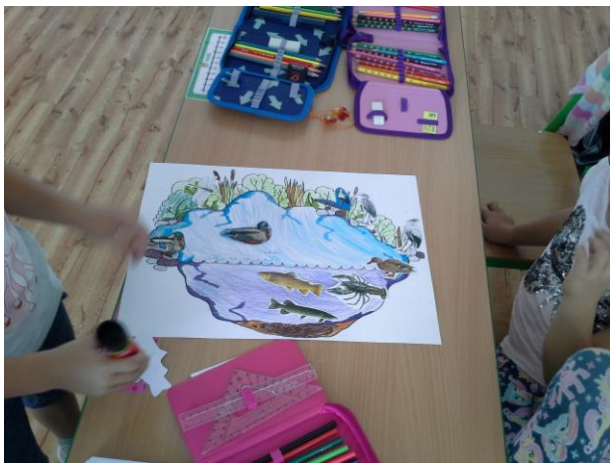
Prírodovedná gramotnosť

Edukačná aktivita: Zvieratá, vtáky, hmyz v prírode

VVC: Poznať, rozlišovať, určiť na základe sprostredkovania lesné zvieratá, hmyz, vodné živočíchy, rozvíjať emocionálny vzťah k prírode, vyjadriť city vo vzťahu k okoliu.

Priebeh aktivít:

- Dotváranie ekosystémov vymaľovaním v skupinách (aj jednotlivci)
- Triedenie živočíchov do ekosystémov, odôvodňovanie, vlastné skúsenosti
- Lepenie, dotváranie, vyjadrenie vlastného názoru
- Pohybové a zvukové vyjadrenia

Záver vyučovania: zhodnotenie, vyjadrenie názoru detí, prezentovanie.

2. ročník

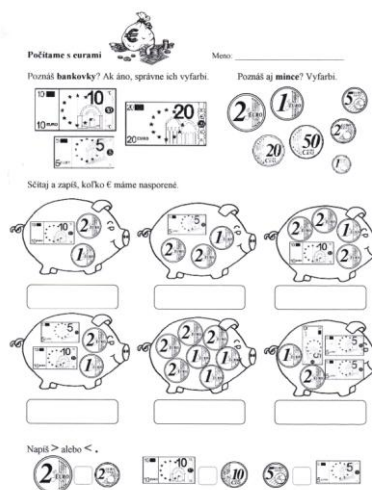
Matematická a finančná gramotnosť

Edukačná aktivita: Úlohy na reprodukčnej úrovni a úrovni prepojenia – Nakupovanie, prezentácia Dráčik Euráčik - diskusia

VVC: Prostredníctvom úloh zasadených do života vytvárať pozitívny vzťah k matematike, vnímať ju ako potrebu v reálnom živote, učiť používať matematické vedomosti v rôznych situáciách, rozvíjanie hodnotového systému u detí.

Priebeh aktivít:

- Motivačný rozhovor – pojmy: nakupovanie, tovar, potraviny, peniaze,
- Pracovný list s úlohami úrovne 1, 2 s témou nakupovanie
- Prezentácia – Dráčik Euráčik - vznik peňazí, bankovky
- Diskusia o hodnote peňazí

Čitateľská gramotnosť

Edukačná aktivita: Úlohy zamerané na diagnostiku čitateľskej gramotnosti na začiatku 2.ročníka, vypracovanie pracovného listu

Priebeh aktivít:

- Motivačný rozhovor k pracovnému listu

- Vypracovanie pracovného listu zameraného na vyhľadávanie informácií uvedených priamo v texte
- Vyhľadávanie informácií ktoré z textu vyplývajú
- Zhodnotenie

Čítame s porozumením   Meno: .....

1. V tabuľke označ krížikom slovo, ktoré ukončuje vetu:

	obraz	kvety	bielizeň	mydlo
V záhradke polevame				
Mamička veša na šnúru				
Namaľoval som krásny				
Na umývanie rúk používam				

2. Podčiarkni z dvojice správne slovo:

Chôľ som si: do postele - do povaly

Vlasy si češem: hrebkami - hrebeňom

Na chlieb som si natrela: veslo - maslo

Dotieravým hmyzom je: mucha - socha

3. Označ: ÁNO - NIE (daj do krúžku)

Paradajky rastú na strome.   ÁNO - NIE

Priamka má dva body.   ÁNO - NIE

Miláča kozy sa volá jahniatko.   ÁNO - NIE

Obdĺžnik má štyri strany.   ÁNO - NIE

Jeleň je domáce zviera.   ÁNO - NIE

4. Hanka býva na sídlisku v päťposchodovom činžiaku na treťom poschodi. Chodí do druhej triedy. Má dvoch súrodencov. Setra Betka chodí do škôľky a brat Jurko má desať rokov. K rodine patrí aj ich psík, je to sučka Bery. Má krásnu dlhú bielu sršť. Byť, v ktorom bývajú, má tri izby. Detská izba má aj balkón. Obaja rodičia pracujú v obchode.

Odpovedaj na otázky:

a) Kto navštevuje materskú školu? .....

b) Ako sa volá Hankin brat? .....

c) Na ktorom poschodi bývajú? .....

d) Koľko izieb majú? .....

Označ, či je to pravda alebo nie.
Daj do krúžku ÁNO alebo NIE:

Majú aj mačičku Bery.   ÁNO - NIE

Hanka je druháčka.   ÁNO - NIE

Zvieratko, ktoré majú, má krátku bielu sršť.   ÁNO - NIE

Panelák, v ktorom bývajú, má sedem poschodí.   ÁNO - NIE

V spálni majú veľký balkón.   ÁNO - NIE

Otecko je predavačom.   ÁNO - NIE

3. ročník

Čitateľská gramotnosť

Edukačná aktivita: Prechádzka rozprávkou

VVC: Rozvíjať komunikačné kompetencie rôznymi formami práce s textom.

Priebeh aktivít:

- rozprávkové hádanky – práca v skupinách
- Práca s knihou : Rozprávky o psíčkovi a mačičke
- motivácia – úryvok: Ako psíček s mačičkou piekli tortu
- pracovný list – dopln (vložiť) správne slovo
- dramatizácia
- ilustrácia

Finančná gramotnosť

Edukačná aktivita: Nákup surovín na pečenie torty

VVC: Pochopiť hodnotu peňazí

Priebeh aktivít:

- Vytvorenie denníka nákupného zoznamu – predstava detí o reálnych cenách
- počítanie celkovej sumy za nákup – sčítovanie eur, centov, dopočítavanie výdavku
- MMD – práca s eurami
- didaktická hra „Hra na obchod“ – predajňa, zákazníci nakupujú

4. ročník

Čitateľská gramotnosť, informačná a prírodovedná gramotnosť

Edukačná aktivita: Práca s textom, internetom , čítanie s porozumením

VVC: Prostredníctvom úloh vytvárať pozitívny vzťah k prírode, ku zvieratám, rozvíjanie schopnosti prepájania s informatikou.

Slovenský jazyk a literatúra

Priebeh aktivít:

- čítanie textu: „V stodole“
- vypracovanie pracovného listu zameraného na prírodovednú gramotnosť, vyhľadávanie informácií v texte
- dramatizácia – Stretnutie s pavúkom
- dopĺňanie odpovedí s pomocou internetu – Pavúk krížik – vyznačovanie pravdivých tvrdení o pavučine, vyhľadávanie informácií na internete
- ilustrácia – Pavúk s pavučinou
- práca s encyklopédiou

Anglický jazyk

Edukačná aktivita: Čítanie s porozumením

VVC: Pochopiť hodnotu peňazí

Priebeh aktivít:

- čítanie textu na tému Oblečenie, Časti tela
- vypracovanie prac. listu na tému oblečenie a časti tela – pochopenie textu a správne vyfarbenie obrázka oblečenia podľa zadania, dokreslenie častí tela

Matematická a finančná gramotnosť

Edukačná aktivita: Na jarmoku

VVC: Pochopenie hodnoty peňazí, riešenie úloh z praktického života, hospodárenie s peniazmi

Priebeh aktivít:

- Jarmok – vypracovanie slovných úloh, cenníka na kolotoč, pokladňa
- did. hra – Na jarmoku
- dramatizácia – predajca, kupujúci
- Práca s eurami

Aktivity na jednotlivých hodinách sekundárneho vzdelávania

5.ročník

Matematická gramotnosť

Edukačná aktivita: Úlohy na úrovni prepojenia a spracúvania viaczdrojových informácií(U2, U3)

VVC: Prostredníctvom úloh zasadených do života vytvárať pozitívny vzťah k matematike, vnímať ju ako potrebu v reálnom živote, učiť používať matematické vedomosti v rôznych situáciách a rozvíjať schopnosť prepájať informácie z rôznych oblastí, rozvíjať hodnotový systém u detí.

Priebeh aktivít:

- Motivačný rozhovor - elektronika
- Vypracovanie pracovného listu „**Výpredaj elektroniky**“
- Úlohy úrovne U2 – žiaci riešili samostatne
- Úlohy úrovne U3 – niektorí žiaci pracovali samostatne, ostatní vytvorili skupinky a kooperovali v rámci nich pri riešení
- Diskusia o spôsobe riešenia, použitých postupoch uvažovania
- Názory na zľavy v obchodných reťazcoch, hodnotový rebríček

6. ročník

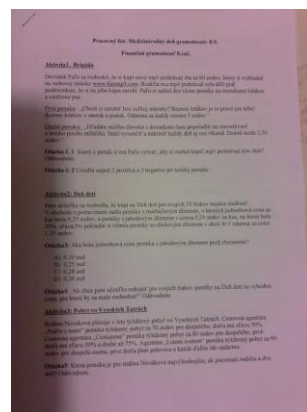
Matematika - matematická gramotnosť

Edukačná aktivita: Hra s panáčikmi

Hra slúži na precvičenie sčítovania a násobenia hravou formou. Zároveň si žiaci potvrdili, že matematiku potrebujú aj pri hre a kto chce vyhrať, musí okrem šťastia v hádzaní kockou vedieť aj dobre spočítavať a násobiť.

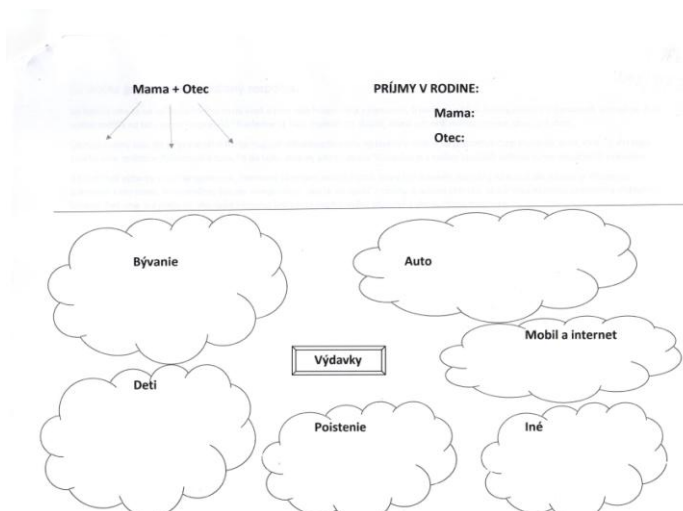

9. ročník

Edukačná aktivita: Rodinný rozpočet

Priebeh aktivít:

- Rozhovor o hospodárení s peniazmi
- Rozdelenie do skupín tvoriacich „rodinu“ (mama, otec, 2-3 deti)
- V skupinách do pripraveného hárku napísať odhadovanú sumu výdavkov v rodine na jednotlivé časti (bývanie, auto, deti, ...) Diskusia o tom, čo patrí do jednotlivých skupín.
- Porovnanie výdavkov s príjmami matky a otca. Zhodnotenie hospodárenia rodiny - rozdiel medzi príjmami a výdavkami.
- Hľadanie možností v prípade potreby šetrenia rodiny, v opačnom prípade možnosti využitia rezervy.

Slovenský jazyk a literatúra - čitateľská gramotnosť

5. - 9. ročník

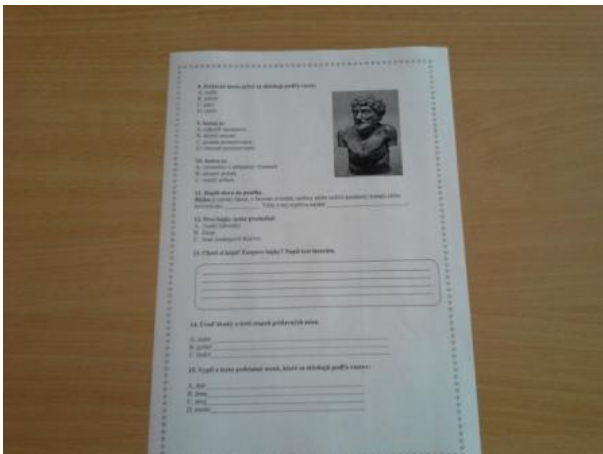
Edukačná aktivita: Práca s rôznymi textami z kníh zo školskej knižnice

5. a 7. ročník: Najkrajšie bájky - Ezop, Krylov, La Fontaine

6., 8. a 9. ročník: Svadba líšky Ryšky

Priebeh aktivít:

- Prečítanie bajky
- Odpovede na otázky, práca s textom, vyhľadavanie slov. druhov
- Práca s textom na pracovnom liste, porovnávanie ho s textom v knihe, vypracovanie úloh
- Úlohy typu áno-nie (pravda-nepravda)
- Tvorba vlastného nadpisu, ilustrácia k prečítanej bajke
- Predstavenie autorov príbehov, ich život, tvorba

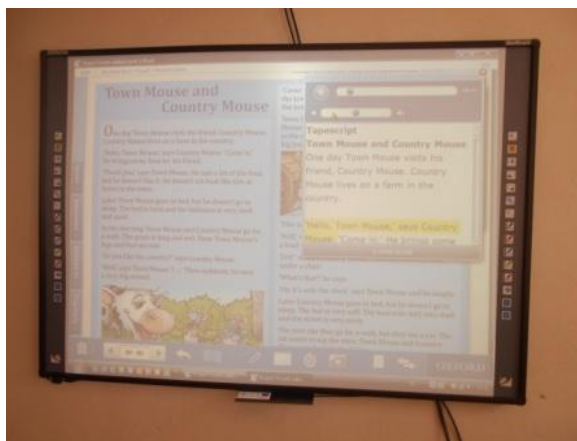
Anglický jazyk - čitateľská gramotnosť

5., 7. 8. ročník

Edukačná aktivita: Čítanie s porozumením

Priebeh aktivít:

- Práca s neznámym textom - odpovede na otázky k textu
- Opísať obrázky priložené k textu
- Prerozprávať príbeh
- Krátke video zamerané na daný príbeh

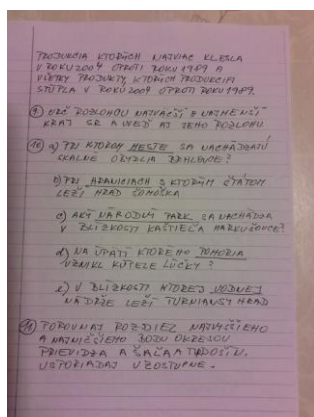
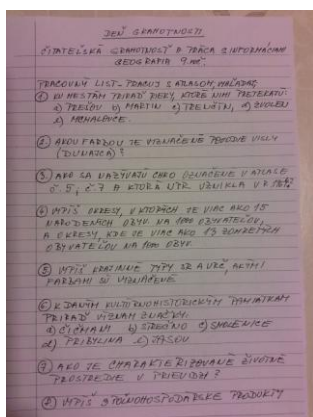
Geografia – čitateľská gramotnosť a práca s informáciami

9. ročník

Edukačná aktivita: Vyhľadávanie informácií

Priebeh aktivít:

Východiskom bol pracovný list zameraný na vyhľadávanie informácií v neznámom atlase. Žiaci pracovali individuálne, vo dvojiciach alebo v trojiciach. Hľadali správne mapy, ktoré im poskytli požadované informácie, pracovali s registrom. Mnohých práca zaujala aj napriek počítačným obavám.

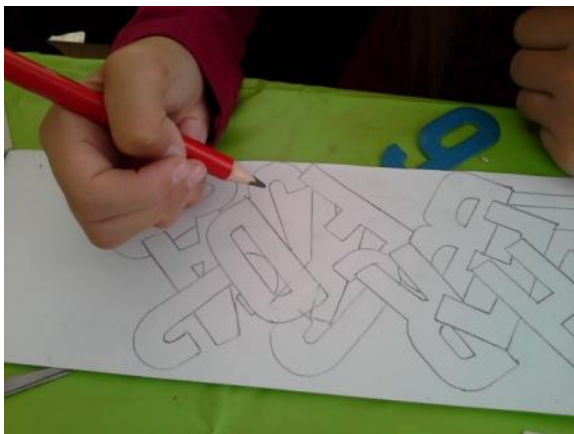
Výtvarná výchova - výtvarná gramotnosť

5. a 6. ročník

Edukačná aktivita: Tvoríme z písmen

Priebeh aktivít:

- Tvorba knižných záložiek so žiakmi 5. ročníka
- Tvorba plastiky z písmen žiakov 6. ročníka

Zhodnotenie dňa:

Uvedené aktivity sú len príkladom, časťou aktivít, ktoré v našej škole prebiehali na každej vyučovacej hodine počas celého dňa. Celý tento deň sme zhodnotili ako veľmi pozitívny. Učitelia pripravili pre žiakov problémové úlohy, zaujímavé projekty, aktivity, pričom kombinovali viaceré gramotnosti na vyučovacích hodinách. Pridali k tomu aj rady do života. Žiaci riešili množstvo praktických a zaujímavých úloh, spracovávali získané informácie.

Tento deň nebol klasickým dňom. Prebehol formou projektového vyučovania. Bol to deň učenia sa hrou.

Pripravili: vedúce MZ, PK

Spracovala: M. Píšová